

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD			PESEL											
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

*miejsce
na naklejkę*

dysleksja

EGZAMIN MATURALNY
Z HISTORII MUZYKI
POZIOM ROZSZERZONY

PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY
DLA OSÓB SŁABOWIDZĄCYCH (A4)

DATA: **18 grudnia 2014 r.**

CZAS PRACY: **do 270 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **100**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 41 stron i płytę z nagraniami. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera 24 zadania. Do zadań nr 16, 17, 18, 20, 21, 22 i 23 dołączone są przykłady dźwiękowe nagrane kolejno na płycie. Zadania te oznaczone są 🎧. Przed zapoznaniem się z przykładami dźwiękowymi przeczytaj uważnie treść poleceń.
3. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Zadanie 1. (0–3)

A. Ułóż chronologicznie niżej wymienione szkoły kompozytorskie i ugrupowania artystyczne, w kolejności ich powstania.

Camerata florencka, Młoda Polska, szkoła Notre Dame, Grupa Sześciu, szkoła mannheimska

1.
2.
3.
4.
5.

B. Niektóre z wymienionych powyżej ugrupowań miały określony program ideowy i artystyczny. Przedstaw założenia programowe jednego z nich. Nazwę wybranego do opisu ugrupowania podkreśl na wykazie w części A.

Założenia programowe:

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. (0–3)

Uzupełnij poniższe zdania dotyczące kultury muzycznej starożytnej Grecji.

1. Najpełniejszym przejawem greckiej sztuki synkretycznej był , w którym słowo i muzyka współdziałały z tańcem i pantomimą.
2. W starożytnej Grecji instrumenty odgrywały ważną rolę kultową, na przykład aulos wiązany był z kultem Dionizosa, a – z kultem Apollina.
3. Najważniejszy rodzaj kompozycji oraz sposób wykonywania był w starożytnej Grecji określany mianem

Zadanie 3. (0–5)

A. Uporządkuj podane niżej części wykształconego w średniowieczu cyklu mszalnego według ich przynależności do części stałych (ordinarium missae) i części zmiennych (proprium missae).

Gloria, Offertorium, Kyrie, Credo, Sanctus, Introitus, Agnus Dei

Części stałe:

.....

Części zmienne:

.....

B. Podaj te z wymienionych części, które nie występują w cyklu mszy żałobnej (requiem).

.....

C. Uzupełnij zamieszczone poniżej opisy właściwymi nazwami form monodii chorałowej (dwie z podanych nazw pozostaną niewykorzystane).

nazwy form: psalmy, antyfony, sekwencje, tropy, responsoria

1. składają się zazwyczaj z solowego wersetu oraz chóralnego refrenu, śpiewanych na przemian.

2. to 150 śpiewów, zawartych w samodzielnej księdze Starego Testamentu.

3. są to wstawki tekstowe, muzyczne lub tekstowo-muzyczne występujące pomiędzy słowami tekstu liturgicznego.

Zadanie 4. (0–2)

W średniowieczu powstał system nauki poprawnego śpiewu, którego graficznym odwzorowaniem był rysunek pokrytej znakami dłoni. Podaj nazwę tego systemu oraz imię i nazwisko teoretyka, który był jego autorem.

1. Nazwa systemu:

2. Imię i nazwisko teoretyka:

Zadanie 5. (0–4)

Poniżej zamieszczono nazwiska wybranych kompozytorów staropolskich.

Adam Jarzębski, Mikołaj z Radomia, Mikołaj Zieleński,
Wacław z Szamotuł, Bartłomiej Pękiel

1. Wypisz nazwisko kompozytora, który jako jeden z pierwszych stosował technikę fauxbourdon.

.....

2. Wypisz nazwisko kompozytora, który jest jednym z pierwszych przedstawicieli wczesnobarokowego stylu instrumentalnego.

.....

3. Wypisz nazwisko kompozytora, który jest pierwszym polskim przedstawicielem polichóralności w stylu weneckim.

.....

4. Dwóch z wymienionych kompozytorów było związanych z dworem królewskim Wazów. Podaj ich nazwiska.

.....

.....

Zadanie 6. (0–2)

Źródło: A.Buchner, Encyklopedia instrumentów muzycznych,
Racibórz 1995.

A. Podaj nazwy instrumentów, widocznych na ilustracji na poprzedniej stronie.

.....

.....

.....

.....

B. Wyjaśnij, czy taki skład instrumentów odpowiada obsadzie barokowej sonaty triowej.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0–2)

Podaj nazwę stylu muzycznego, o którym mowa w poniższym tekście, oraz jednego z przedstawicieli tego stylu.

Rozwinął się głównie w muzyce instrumentalnej – zwłaszcza klawesynowej – i dramatycznej we Francji i Włoszech, w słabszym stopniu w Niemczech. W muzyce klawesynowej widoczne jest przewyciężenie barokowej polifonii i rozwój prostych form utrzymanych na ogół w fakturze homofonicznej, jak suita, rondo, jednoczęściowa sonata. W muzyce operowej styl ten przyczynił się do rozwoju opery komicznej, charakteryzującej się – w porównaniu z operą seria – uproszczeniem środków.

1. Nazwa stylu:

2. Przedstawiciel :

Zadanie 8. (0–3)

A. Podaj dwa tytuły oratoriów Josepha Haydna.

1.

2.

B. Podaj nazwisko wybranego kompozytora, który tworzył oratoria w XVII wieku.

.....

C. Podaj nazwisko wybranego kompozytora, który tworzył oratoria w XIX wieku.

.....

Zadanie 9. (0–3)

Określ historyczne okoliczności powstania wymienionych pieśni patriotycznych.

1. Mazurek Dąbrowskiego

.....
.....

2. Marsylianka

.....
.....

3. Oto dziś dzień krwi i chwały

.....
.....

Zadanie 10. (0–2)

A. Wymień dwie cechy nowatorskiej techniki skrzypcowej Nicolo Paganiniego.

1.

.....

2.

.....

B. Podaj przykład kompozytora, który w swej twórczości fortepianowej wykorzystał utwory Paganiniego.

.....

Zadanie 11. (0–2)

A. Podaj dwa wybrane nazwiska twórców romantycznej miniatury fortepianowej.

1.

2.

B. Podaj nazwy dwóch wybranych gatunków romantycznej miniatury fortepianowej.

1.

2.

Zadanie 12. (0–1)

Podaj imię i nazwisko jednego z najwybitniejszych kompozytorów XIX wieku, którego cechy twórczości opisane są w poniższym tekście.

Jego twórczość łączy osiągnięcia muzyki europejskiej z pierwiastkami narodowymi. Zainteresowanie kompozytora teatrem wyraziło się nie tylko w pisaniu oper i muzyki do sztuk scenicznych, lecz także w komponowaniu muzyki baletowej; spośród wielkich romantyków tylko on uprawiał tę formę wypowiedzi muzycznej. Niezwykle szerokie wykorzystanie form tanecznych stanowi specyficzną cechę jego muzyki. Ulubioną formą kompozytora był walc.

.....
.....

Zadanie 13. (0–2)

Uzupełnij poniższą tabelę.

Tytuł opery	Kompozytor	Pierwowzór literacki libretta
	Ignacy Jan Paderewski	Powieść Chata za wsią J. I. Kraszewskiego
Goplana	Władysław Żeleński	

Zadanie 14. (0–3)

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Dodekafonia należy do technik kompozytorskich, w których ważną rolę pełni kontrapunkt.	P	F
John Cage jest autorem koncepcji aleatoryzmu kontrolowanego.	P	F
Collage to technika kompozytorska polegająca na operowaniu pojedynczymi dźwiękami lub strukturami interwałowymi.	P	F

Zadanie 15. (0–2)

W latach 50. XX wieku zasób środków kompozytorskich wzbogaciły dźwięki uzyskiwane w studiu elektronicznym. Podaj przykład radiowego studia w Europie, które pełniło wtedy funkcję ważnego ośrodka muzyki elektronicznej i nazwisko wybranego twórcy tego gatunku muzyki.

Ośrodek:

Kompozytor:

Zadanie 16. (0–6) 🗣️

Przykłady dźwiękowe do tego zadania stanowią trzy fragmenty muzyki filmowej Wojciecha Kilara z zastosowaniem gatunków tanecznych.

A. Rozpoznaj w każdym przykładzie rodzaj tańca i podaj jego nazwę.

Przykład nr 1

Przykład nr 2

Przykład nr 3

B. Podaj, który z tych tańców pojawił się najwcześniej w historii muzyki.

.....

C. Podaj nazwę kraju, z którego pochodzi taniec z przykładu nr 2.

.....

D. Zaznacz dziesięciolecie, w którym wynaleziono metodę zapisu dźwięku na taśmie filmowej.

1901–1910

1911–1920

1921–1930

1931–1940

W każdym z zadań 17.–23. przed przystąpieniem do analizy dołączonych przykładów dźwiękowych i nutowych zapoznaj się dokładnie z treścią poleceń.

Zadanie 17. (0–5) 🎧

Po zapoznaniu się z nagraniem części „Kyrie” z cyklu Missa Hercules Dux Ferrariae Josquina des Prés wykonaj poniższe polecenia.

A. Podaj obsadę tego utworu.

.....

.....

B. Wyjaśnij, co jest podstawą ujęcia tej części w formę trzyczęściową.

.....

.....

C. Kompozytor wykorzystał tu dwie renesansowe techniki kontrapunkcyjne. Podaj nazwę jednej z nich i wyjaśnij, na czym ona polega.

.....

.....

D. Opisz, w jaki sposób kompozytor kształtuje przebieg melodyczno-rytmiczny głosów w trzeciej części „Kyrie”.

.....

.....

Zadanie 18. (5 pkt) 🗣️

Po zapoznaniu się z nagraniem części „Kyrie” z Mszy Igora Strawińskiego wykonaj poniższe polecenia.

A. Opisz obsadę wykonawczą tego utworu.

.....

.....

B. Opisz sposób, w jaki kompozytor operuje tu grupami wykonawców.

.....

.....

C. Opisz jeden ze środków, które służą tu podkreśleniu ekspresji błagalnego tekstu.

.....

.....

D. Podaj nazwę nurtu stylistycznego w muzyce XX wieku, jaki reprezentuje ta kompozycja Strawińskiego.

.....

.....

Zadanie 19. (0–2) 🎧

Po wysłuchaniu przykładów muzycznych do zadań 17. i 18. oceń prawdziwość poniższych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

1. Jedna z technik kontrapunktycznych obecnych w „Kyrie” Josquina des Prés ma też zastosowanie w „Kyrie” Igora Strawińskiego.	P	F
2. Słowom „Kyrie eleison” w obu utworach stale towarzyszy melodyka melizmatyczna.	P	F

Zadanie 20. (0–4) 🎧

Po wysłuchaniu pierwszej części Mszy a-moll Stanisława Moniuszki wykonaj poniższe polecenia.

A. Podaj obsadę tego utworu.

.....

.....

B. Określ, jaką formę ma ta część mszy.

.....

.....

C. Opisz dwie wybrane różnice między częściami „Kyrie” stanowiącymi przedmiot analizy w zadaniach 17. i 18. a pierwszą częścią cyklu Moniuszki.

1.

.....

2.

.....

Zadanie 21. (0–5) 🎧

Po wysłuchaniu nagrania fragmentu szóstej części „Ein deutsches Requiem” Johannes Brahmsa wykonaj poniższe polecenia.

A. Podaj nazwę zastosowanej formy muzycznej.

.....
.....

B. Wskaż dwa wybrane, charakterystyczne dla tej formy środki kompozytorskie, które umożliwiły jej rozpoznanie.

1.
.....

2.
.....

C. Ponad sto lat później niż „Niemieckie Requiem” Brahmsa powstało dzieło opatrzone tytułem „Polskie Requiem”. Podaj imię i nazwisko twórcy tego dzieła i wybrany argument uzasadniający przymiotnik „polskie” w tytule utworu.

Twórca

.....

Uzasadnienie tytułu

.....

Zadanie 22. (0–5) 🎧

A. Na podstawie nagrania i zapisu nutowego początkowego fragmentu „Stabat Mater” Krzysztofa Pendereckiego wskaż dwa sposoby nawiązania przez kompozytora do tradycji muzyki religijnej poprzednich epok oraz dwa nowatorskie środki kompozytorskie, wykorzystane w analizowanej części dzieła. Odnieś się zarówno do warstwy muzycznej, jak i tekstowej.

Nawiązanie do tradycji:

1.

.....

2.

.....

Środki nowatorskie:

1.

.....

2.

.....

B. Kompozycja ta powstała w 1962 roku, po czym trzy lata później została włączona przez twórcę do wielkiej formy wokalnoinstrumentalnej, z którą wykazuje pokrewieństwo tematyczne. Podaj tytuł tego utworu Pendereckiego z 1965 roku.

.....

.....

Zadanie 23. (0–4) 🎧

Przykład dźwiękowy do tego zadania to fragment ostatniej części kompozycji Mikołaja Henryka Góreckiego Trzy utwory w dawnym stylu. Kompozytor cytuje tu melodie, które zaczerpnął z anonimowej XVI-wiecznej pieśni, powstałej z okazji ślubu króla Zygmunta Augusta (partytura tej pieśni zamieszczona jest na stronach 24–27).

A. Wysłuchaj fragmentu dzieła Góreckiego, porównując jego przebieg dźwiękowy z zapisem nutowym pieśni i rozpoznaj, w których dwóch głosach staropolskiej pieśni znajdują się melodie, cytowane kolejno przez Góreckiego na pierwszym planie jego utworu.

Pierwsza cytowana melodia zaczerpnięta jest z głosu

.....

.....

Druga cytowana melodia zaczerpnięta jest z głosu

.....

.....

B. Cytowanie oryginalnych melodii z XVI wieku jest jednym ze sposobów archaizacji stylu, zapowiedzianej w tytule dzieła. Na podstawie analizy słuchowej nagranych fragmentów podaj inny sposób archaizacji obecny w tym utworze oraz taką cechę kompozycji, która wynika z użycia środków z zasobu XX wieku.

Inny niż cytaty sposób archaizacji

.....

.....

Cecha stylu XX w.

.....

.....

PIEŚŃ O WESELU KRÓLA ZYGMUNTA WTÓREGO

5

Canto

Alto

Tenore

Basso

Chwa - la Bo - gu z wy - so - ści

Chwa - la Bo - gu z wy - so - ści

Chwa - la Bo - gu z wy - so - ści

Chwa - la Bo - gu z wy - so - ści

10

z ta - kich na - wdzię - czniej - szych go - ści.

z ta - kich na - wdzię - czniej - szych go - ści.

z ta - kich na - wdzię - czniej - szych go - ści.

z ta - kich na - wdzię - czniej - szych go - ści.

15

Bądź - my wdzię - czni tej no - wi - nie,

Bądź - my wdzię - czni tej no - wi - nie,

δ Bądź - my wdzię - czni tej no - wi - nie,

Bądź - my wdzię - czni tej no - wi - nie,

20

jed - nać ta - ka w Pol - sce sly - nie.
 jed - nać ta - ka w Pol - sce sly - nie.
 jed - nać ta - ka w Pol - sce sly - nie.
 jed - nać ta - ka w Pol - sce sly - nie.

Zadanie 24. (0–25)

Napisz wypracowanie na jeden z podanych niżej tematów.

Temat 1.

Scharakteryzuj przemiany gatunku mszy w dziejach muzyki od średniowiecza do romantyzmu. Wskaż najwybitniejszych twórców i ich dzieła.

Temat 2.

„Prawdziwa tradycja nie jest świadectwem minionej przeszłości. Jest to żywa siła, która pobudza i kształtuje teraźniejszość”.
Przedstaw swoje stanowisko wobec zacytowanej myśli Igora Strawieńskiego, odwołując się do przykładów twórczości wybranych kompozytorów polskich XX wieku.

WYPACOWANIE

na temat nr

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS (nie podlega ocenie)